

ВПЛИВ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ПОБУТОВИХ ПРИЛАДІВ НА БІОЛОГІЧНІ ОБ'ЄКТИ

На сьогоднішній день вивчення біологічних ефектів та механізмів дії електромагнітних випромінювань (ЕМВ) представляє інтерес для багатьох дослідників, оскільки надає можливість керування фізіологічними процесами біологічних об'єктів, а також розширює арсенал засобів боротьби з інфекційними хворобами в медицині і мікробіології.

Електромагнітні хвилі поділяються на: радіохвилі, інфрачервоне випромінювання, електромагнітне випромінювання з довжиною хвилі від 400 нм до 760 нм – видиме світло, ультрафіолетові хвилі, рентгенівські промені та γ -промені [1].

За мету роботи було поставлено дослідження впливу електромагнітного випромінювання побутових приладів на живі організми.

В певних випадках електромагнітне випромінювання має більш пагубний вплив на живий організм, ніж радіаційне випромінювання. Справа у тому, що радіаційний фон був на нашій планеті завжди і в певні часи його рівень був вище ніж в Чорнобильській зоні відчуження. Рівень же електромагнітного поля землі з кожним роком тільки зростає, що пов'язано з людською діяльністю.

Доведено, що перш за все страждає мембрана клітини. Електромагнітне поле впливає на заряджені частинки і струми, внаслідок чого енергія поля на рівні клітини перетворюється в інші види енергії. Атоми і молекули в електричному полі поляризуються, полярні молекули орієнтуються по напрямку розповсюдження магнітного поля. В електролітах, якими є рідкі складові тканин, після впливу зовнішнього поля виникають іонні струми. Змінне електричне поле викликає нагрівання тканин живих організмів як за рахунок змінної поляризації діелектрика (суглобів, хрящів, кісток), так і за рахунок виникнення струмів провідності [3]. Доведено наявність прямої дії електромагнітного поля на мозок, мембрани нейронів, пам'ять, умовно-рефлекторну діяльність. Під впливом електромагнітного поля змінюється характер інфекційного процесу, виникають порушення білкового обміну, спостерігається зниження вмісту альбумінів і підвищення гамма-глобулінів в крові [2].

Результати проведених досліджень по оцінці впливу мобільного телефону, комп'ютера і інших сучасних радіоелектронних засобів на різні організми як в робочому, так і у вимкненому стані виявились неутішними і показали вкрай негативний їх вплив на стан біологічних об'єктів, що виявилось:

- ✓ в зменшенні рухомої активності і виживаності мікроорганізмів;
- ✓ в погіршенні регенерації тканин;
- ✓ в порушенні ембріонального і личинкового розвитку;

✓ в зниженні біохімічних реакцій, порушенні метаболізму.

Негативний вплив електромагнітних полів на людину і на ті або інші компоненти екосистем прямо пропорційний потужності поля і часу опромінення. Наприклад, несприятливий вплив електромагнітного поля, що створюється ЛЕП, виявляється вже при напруженості поля, що дорівнює 1 кВ/м. У людини порушується робота ендокринної системи, обмінні процеси, функції головного і спинного мозку та ін.

На теперішній час, по даним екологів і лікарів-гігієністів відомо, що всі діапазони електромагнітного випромінювання впливають на здоров'я і працеспроможність людей і мають віддалені наслідки. Вплив електромагнітних полів на людину в силу їх значної розповсюженості більш небезпечний, ніж радіація [3]. Електричні поля промислової частоти оточують людину цілодобово, завдяки випромінюванню від електропроводки, освітлювальних приладів, побутових електроприладів, ліній електропередач і т.п. Енергетичне навантаження від електромагнітних випромінювань в промисловості і побуті зростає постійно в зв'язку зі стрімким розширенням мережі джерел фізичних полів електромагнітної природи, а також зі збільшенням їх потужностей. Особливо небезпечною є дія електромагнітних випромінювань на дітей, підлітків, вагітних жінок та осіб з послабленим здоров'ям.

У роботі проведено аналіз впливу на живі об'єкти одного з найпоширеніших приладів випромінювання електромагнітних хвиль – мікрохвильовки. Сучасне життя важко уявити без мікрохвильовки: це електромагнітне «благо цивілізації», яке стрімко входить у наш дім та офіс, дозволяє максимально зекономити час. До негативних сторін слід віднести необхідність використання спеціального (неметалевого та неметалізованого) посуду, а також небезпеку потрапляння в їжу скляних скалок у випадку застосування посуду з металевим малюнком, що інструкція по використанню до будь-якої НВЧ-печі (надвисокочастотної) забороняє. Також можливі опіки при необережному користуванні, оскільки посуд від НВЧ-хвиль безпосередньо не нагрівається, а їжа — так.

Мікрохвилі не виходять за межі печі, оскільки спеціально встановлені в ній з усіх сторін захисні екрани утворюють клітку Фарадея. Сучасна побутова мікрохвильова піч обладнана таймером, а також автоматично вимикається в разі відкриття дверцят до збігу встановленого таймером часу. Однак магнетрон вимикається не миттєво, тому при дочасному відкритті дверцят мікрохвильове випромінювання може вийти за межі печі.

Література

1. Гаркаві Л.Х. *антистрессорного реакції і активаційна терапія.* / Л.Х. Гаркаві, Е.Б. Квакна. Т. С. Кузьмєяко – М.: Імедіс, 1998. – 320с.
2. Бецкій О.В. *Лікування електромагнітними полями.* / О.В. Бецкій, Н.Д. Девятков., М.М. Лебедєва // *Біомедична радіоелектроніка.* – 2000. – № 7. – С. 3-9,
3. Киричук В.Ф. *Актуальні проблеми застосування електромагнітних полів в медицині.* / В.Ф. Киричук, Л.Н. Гончарова. – Л.: 1990–256с.